

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt.	— kr.
Fél évre	2 „	50 „
Negyed évre	1 „	30 „
Néptantóknak egész évre	4 „	— „
Egyes szám ára	10 „	— „

Hirdetési díjak:

Háromhasthos petit sor	8 kr.
Nyilttérben sorokint	15 „
Bélyeg minden bejuttatás	30 „

Szerkesztői iroda,

hova a lap szellemi részét illető kuldemények intézendők:

Haynald utca, régi posta épület.
Leveleket csak hirtelmelen fogadjanak el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kindóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kindóhivatalba — N á n a y L a j o s könyvnyomdája — küldendők be (Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

Az úrhatnamság és elszegényedés.

Mai napság már mindenki ur akarna lenni, még pedig olyan henyé ur, aki reggeltől estig mitsem dolgozik, csak hágyujt időről- időre pipájára, urisan jár, este és délben pedig a sok jó ételt is megemé.

A szülő minden lehető megtesz, hogy fiát urrá tegye, s egyik kötelességének tartja módok-ról gondoskodni, hogy fia könnyen éljen, szépen járjon s a dolgot csak hírből ismerje.

Bizonyos mértékig igen szép, ha a szülő jól tanuló gyermekeit taníttatja s ez által szebb és magasabb jövőt akar biztosítani számára; de az már tulhajtása a dolognak, midőn a szülő látja és tudja, hogy gyermeke csakúgy immel-ámmal vagy épen nem tanul, és ennek daczára is erőlteti a dolgot, derűre borra költekezik fiára, míg végre is abban kell hagynia fia taníttatását, mert megbukik és főlebb nem mehet.

Mi lesz most már az ily fiatal emberből, a ki 14 — 15 évig, vagy tovább is felnőtt anélkül, hogy dolgozni szokott volna? A tanulás természetesen mindig kómája volt, s ha jó bizonyítványt nem kapott, mindig azok az állítólag haragos tanítók (?) voltak okai.

Legfeljebb irnokoeska lesz az ily szerenesé-lenből, kinek igényeit a szegényes néhány száz forint ki nem elégítheti, s így sokkal boldogtalanabb, mintha földműves vagy iparos lett volna, miként édes atyja.

De hát az iparosok és földművesek?!

Oh ezeknek is meg vannak saját bogaruk!

A kisiparos mindjárt a legnagyobb ipossal óhajt versenyezni; a munka sokszor nem izlik neki,

gavalléros ruhában akarja mindig járni, a jó étkezést kiválóan szereti s időről időre még mulatságokra is vágyik.

Csoda-e, ha mindezt a pangó ipar ki nem futja; ha az ily iparos jövedelmén felül talán öröklőt vagy kapott vagyonkáját is felemésztyve, teljesen tönkre jut Számos példát tudnánk erre nézve idézni; de gondolkodjék kissé más is, és bizonyosan fog ő is nehányat tudni.

Igy van a földművelő osztály is.

Itt is mindenki nagyobb urat akar játszani, mint amennyi megilleti. Akinék egy fertály földje van, az már igen sokszor elbizsa magát, többet költ, mint a mennyit birtoka jövedelmez, lassankint az uzorások kezébe kerül, s ha ezt megértte, keresztet vehet balkézrel földjére.

Oh csak azt az adóság csinálást elhagyná a mi földművelő osztályunk; mert ez minden tönkretűtésnek kezdete és csak azt megszokná, hogy adóságra ne vegyen semmit.

Igen soknak bele lőrtött már abba a kése, hogy jó termések reménye fejében össze-vissza vásárolt előre; későbbben azonban bejött váratlanul a rossz termés, az adóság törleszteni nem lehetett, s ez azután azt is elvitte, amivel előbb a gazda teljesen tisztán állott.

S említsük-e leányok és asszonyok úrhatnamságát?!

Az egyszerű szolgáló is egész sifonir ruhát magára aggat; — a gazdaember anyja már seylemben akar mindig járni, — az iparoscsány vadóli úri kisasszony óhajt lenni, esztélyt és apernyit kell neki, a módosabbak meg épen sepipek ruhákban és seylemben járnak.

Egyik nem elégszik meg tehát saját alapsával, mind tüli akar tenni a módokon, olyanok öltözetét és viseletét majnozza, kikkel anyagilag

ő nem versenyezhet, s így szüleit is, magát is nyomorba dönti. Igen, nyomorba dönti szüleit, mert azok a túlságos kiadásokat el nem viselhetik anélkül, hogy tönkre ne jussanak; de nyomorba dönti önmagát is, mert a zsem mindig többet lát, a szív mindig többet kíván, igényei mindig fokozódnak s ha ő annak idején nem tudja magát megtagadni, nem tud önmaga felett uralkodni, nem tud ruházatában kelően takarékos lenni: akkor az úrhatnamság mindig nagyobb erőt vesz rajta s ő annál boldogtalanabb, minél több kielégíthetlen igénye támad.

S mi lesz belőle, ha férjhez megy?

Az ilyenekl nagyon megnezi az illető fiatal ember, míg elveszi, s ha mégis szerencsétlenségére belehothik, igényeit nem tudja kielégíteni; abból azután perpatvar támad, ami kezdete a folytonos egyenetlenségnek és örökös boldogtalanságnak.

Ime, hova vezet az úrhatnamság?! Biztos út az elszegényedéshez, oka fog végelpusztulásnak, elégedetlenségnek, perpatvarkodásnak, egyenetlenségnek s a családok boldogtalanságának; — nem is említve azon sok erkölcsi rosztat, ami az úrhatnamsághól származik.

Lépjünk fel tehát úton útfélen ezen úrhatnamság ellen; — osszakk be annak rendje szerint kiadásainkat, hogy azok a bevétel soha fölül ne mujjak, — legyünk mindenben takarékosak s elégedjünk meg saját aításokkal, — s készebb-k legyünk magunk elvezetésére szük éget és nyomort szenvedni, ami a magunk adóságaink vérté fenntartóhátlalunk a földre vagy a gaaub is az elszegényedés útja-e juttatni.

S mivel a jó neve és aapja a jövő nemzedék úrhatnamságának szarván szegése, szokatassuk gyermekemket önmegtartótlásra, észserű takarékoságra, kellő önuralomra s a szegénység jó szível

A »Baja« tárcája.

S z e g j e m á s

Szegje más a lélek szárnyát.
Mely a múltba visszavisz,
Lelkemé, ha utra lebben
A lényél is sebesében,
Visszátérek százszor is.

S míg az alkony végsugára
Ott mereng a romokon,
Én koztök szertekjárom
S bánatom ir találok,
Hogyha könyvem hullatom.

S van még élet e romoknál,
Van virulni föld, levél;
Az a tő, mely oly dusan nótt
Koszoruzni a jövendő,
Az a tő még most is él!

Nem, koszorút nem fonhattam,
S boldogságot nem lelék;
Mégis a mi visszavonjón,
Hogy szívem rajt' elborongjon,
Oh az mégis van elég!

Oh ti fényes, holdgó álmodok,
Fenesapogó képzetek!
Ha értetek lángra keltem,
Nem is foglak nem, sohasem,
meztagnadni titeket!

Erődi Dániel.

Az erzike szerelme.

Beszély.

Irta Tauber Róbert.

Folytatás.

A ki Arjektől az élet defintióját kérdezte volna bizonyára csak a sokszor elcséplött phrasist, kissé új variációban nyeri feleletül: „Az élet álom, de igen furcsa álom!“

Vagy nem álom-e az mi vele történt? Hogy ő Rabbi Jochanan kedvence, szembe állt a tisztelt férfival és oly dolgokat mondott neki, melyek igen könnyeden folytak ajkáról, mivel a szív legbensőbb forrásából fakadtak, melyek azonban hallgatóiban mély irtozatot keltének.

Nem álom-e azon irtozatos átok is, melynek minden szava forró önként hullott szive lapjára és abból minden életörömet, az ifjudan így kedély minden örömszíkraját elűlt?

És aztán jött s ment az éjszaka.

Végtelen hosszánk tetszeit ez Arjeh előtt, oly végtelenség mint az örökös kárhozat — minden eszme egy égető láng — minden gondolat egy csepp a Gehennák tüzeből. Olthatatlan szomj égett benne, szive annyira vágyódott egy csepp ital után a remény forrásából — sehoh utmutató csillag, semmi remény, sehoh megváltó eszme, mindenütt végtelenség.

Hosszu órákon át hebozott az utcákban, keresztül kasul minden érel nekül.

A kezdetben rohanó lépés megasult és egyszerre

csak ott találta magát az ismeretly utcaszegenlen, hol néhány nap előtt — vagy néhány század volt-e már? — ama búhajós szemekbe pillantott.

Arról is volt sejtelve, hogy hosszú ideig áll már ott' a hideg éjszaki szellő átfutotta testét, megdermesztette tagjait és Arjehben homályos érzelm keletkezett mintha lassankint jégoszloppá válnék, melynek belsejét, egy szünetlenül keringő tüztöltyő képezi — és a tüztöltyő az ő szive.

Ez megint hosszú időre úgy tetszett neki, mintha valaki karját ragadta volna meg és őt nevén hívogatta — de hisz neki nincsen neve, ő jégoszlop kit az irgalmatlan Istenség örök muldatlanságra kárhoztatott, kit Rabbi Jochanan a földhöz szegez, hogy ne tudjon a siető földdel egyenmértelenen haladni — Lebel pedig kárörvendve sűg a fülébe: „Te egytűgy hisz nem a föld mozog, hanem a te bolond szived, midőn e vasszegeket verem bele!“

Most egy lángsugar szókott szemébe, a kéz, mely imént karját rázta nagyobb erővel ismétlé e mütetet és Arjeh mégis csak elhagyta a halálos merevség.

Feltekintett. Az öreg Riwke állott előtte és most midőn szavait is megérté lassanként világos lőn előtte mit akar tőle az öreg asszony.

„Édes kedves fiam Arjeh, ne vedd annyira szivedre a dolgot, majd megszegit téged is az Isten, csak ne bnsulj! Jer velem haza, ha az egész világ is el is hagy az öreg Riwke mégis búzka lesz reád. Csak jer most haza!“

És Arjeh megengede, hogy az öreg asszony megragadja ke.ét és vezesse merre tetszett Oly jó szófo-

való elviselésére. Ha ezt tesszük, akkor gyermekeink mentek lesznek az úrhatalomságtól, ami legbiztosabb alapja leendő jólétüknek és boldogságuknak s az ily úrhatalomságtól ment lelkeken teljesülnek majd az üdvözítő eme szavai: „Boldogok a szegények, mert övék Istennek országa.”

Keletérl.

Részletes kimutatás

a bajai dalegylet bevételei- és kiadásairól az 1878-ik I-ső félévben.

Bevételek:		
Egyenleg az 1877-ik évi december hó 31-én	5896	
7 működő tag beiratási díja	7	
A pártolótag I. és II-ik negyedévi díja	209	
2 dal-estélyi eredménye	9480	36976
Kiadások:		
A karmester fizetése	60	
A szolgálata fizetése	30	
2 dal-estélyi költségei	14020	
Fűtési, világítási és tisztogatási költségek	3580	
Több beszerzett hanggye ár	1251	27851
Takarékpenztárral kezelt egyenleg		9125
		36976

Kelt Baján, 1878. jun. 10.

Bruck Bernann,
dalegyleti pénztárnok.

A fentebbi jövedelem-kimutatást megvizsgálva az egylet könyveivel megegyezéket találtuk.

Borza Nándor, Dujmovits István,
dalegyleti elnök, dalegyleti jegyző.

Mészáros Sándor, Kraitsy József, Volly Lajos,
dalegyleti választmányi tagok.

H I R E K.

Helyi hírek

— *Hymen* F. hó 8-án fényes nászünnepe volt, Csihás F. bérlo vezette oltárhoz Allaga Flóra kisasszony, Allaga Imre városi főjegyző kedves leányát; a menet legalább 50 fogathal állt; a templomi szertartás után a lékörtben létszámú több vendéget gyűjtött maga köré, vendégszeretettel méltán híres Olaj Lajos barátunk; az estély is kedélyes volt, e tekintetben a szíves vendéglátó násznapy valódi „nagymester.”

— *Meghívás* a bajai ipartársulat által jun. 29-én, a „Bárány” szálloda kerti helyiségében

tartandó ismerkedési estélyre. Egy teríték, fél liter borral, 1 frt 20 kr. Ez estélyen csakis az ipar-társulat tagjai vehetnek részt. Oly iparosok, kik még eddig a fennevezett társulatnak ugyan meg tagjai de azzal lenni óhajtanak, szíveskedjenek eziránt az egyleti helyiségbe Bischoff szolgálatát jelentkezni.

— *Külfutás.* Városunk hírneves fia, Schuller Lipót, ki tavaly a párisi akademiában — a világhírű Institut de France-ban megnyerte a 4000 arany francos nagy jutalmat jeles csillagászati értekezésével, legújában azon kiténtetésben részesült, hogy a magyar tudományos Akademia levelező tagjává választotta.

— *A bajai iparos ifjuság* f. évi jun. 10. azaz pünkösd hétfőjén tartá alakuló közgyűlését a „Bárány”-hoz címzett szálloda nagytermében, melyben az iparos segítők szép számmal jelentek meg, továbbá az ipar-társulat tagjai közül is számosan voltak jelen. Az előterjesztett alapszabályok egyhangyul elfogadtattak, mire azok a m. kir. belügyminiszteriumnak jóváhagyás végett fel-felgognak terjesztetni. — Mi pedig egy szíves „Eljent” mondunk e nemes czélu egylet megalakulására, és kívánjuk, hogy a hozzákötött szép remények teljesüljenek.

— *Harczias.* Gözházy állomásunknál már pár nap óta egy monitor áll, társa Kalocsán horgonyoz: mindkettő menékészen áll, s indulási parancsot vár, — hová, azt úgy hiszük mondanunk sem kell; óhajtunk azonban hogy jövő pályafutása dicsőségteljes legyen a multnál.

— *Tanügy.* A bajavideki r. k. tanító egylet nagygyűlése f. h. 11-én d. é. 10 órától d. u. 2 óráig tartott; a gyűlésen 100-nál több tanító és lelkész volt jelen. A tárgyszorozat igen érdekes volt; hallottunk egy szép értekezést a babonák kiirtásáról a nép között, két szép értekezést a méhészetről egy elméletit s egy gyakorlatit, a tornászt is gyakorlatilag lett bemutatva stb egy szóval e gyűlés oly érdekes és tanulságos volt, hogy e tekintetben mintául szolgálhatna az egész országban. Mondanunk sem kell hogy a fényes eredmény a fараdhatlan tanfelügyelőnek méltóságos Kubinszy Mihály püspök urnak érdeme, ki a megye katholicus tanügyét szervezvé, lankadim nem tudó buzgalommal és ügyszeretettel annak felvirágoztatásán fáradozik.

Mi hír a hazában?

— *Akademia.* Haynald Lajos 8 nagyméltóságra, megének nevével főpánszóra. a tud. akademia nagygyűlésen felolvasást fog tartani Parlatore olasz fővezérről. — Ez alkalommal fölemlítjük, hogy a bécsi fogadalmi templom — *Votiv Kirche* — számára 0 nagyméltósága egy nagy ívefestvényes ablakot kiszírtetett, mely a párisi világtárlatra is e fők küldetni. Az ívefestmény, ábrázolja a kalocsa erőd megalapítását. Szt. István király prédikált a népnek — melynek két alakja az érsek atyját és anyját ábrázolja. A Fővárosi Lapok ezt kegyeletes anachronismusként nevezi, pedig ez nem az, hanem a classicus festészet egyik általános szokása; a legnagyobb olasz mesterek, Michel Angelo, Rafael, Leonardo da Vinci, Coreggio, Tiziano, Paulo, Veronete,

Pietro Perugino Fra Tiesolo stb. stb. halhatatlan remekében élő typosoktól, sőt gyakran önmagukat — mint például Paulo Veronese — a khani megnagyobb ábrázoló remek festményen két alakban önmagát tünteti fel; ily eljárást tehát nem egyből mint művészi tradícióknak alapul szokás, és pedig csak helyesülhet szokás, a mennyiben új érdeket kölcsönöz a műnek. — Az Astring érseknök segédkező diaconus magát nagy érseknök ábrázolja.

— *Semper idem!* Lonkay Antal ur hetek óta a M. Állam című lapjában ösmány polemikát folytat. Meg akarja buktatni a másik kath. lapot, a Magyar Koronát, hogy versenytárs nélkül álljon, pedig ha ő a katholicusimus ügyét valóban szíven hordáná, örülnie kellene a kath. napiladalom terjedésének. A M. Korona Lonkay ellenében tetnap az 1877-iki Pesti naplótól idézte a koszorús úr dr. Toldy Ferencnek Lonkayhoz intéző nyilt leveléből a következő sorokat: „Onhez Lonkay méltó dolog volt megfedelkeznie azon időről, midőn ő Pesten megjelenvén, itt hivatal, ismerős, barát nélkül elszigetelve állott és egy szó a maga helyén övre nézve életkérdés volt. . . de ezt tovább fúzni nem hozzám illik. Onhez méltó dolog volt megfedelkeznie arról, hogy mikor ő azt a könyvet, melynek címe: „A magyar iradalom ismertetése” nagyrészt az én munkáimból tálotta össze, bár pirulnom kellett hivatkozásain és annyi helyt reám szórt magasztalásain; bár resteltem kellett ily munkával a közönséget, melynek az általam még közzé nem tett részekben önféle nagy tudatlanság és ítéleti korlátoltság uralkodott: hogy mondom, én mégis ily dicsőségt ellem nem tiltakoztam, s hogy, ki arra hivatva voltam, azt meg nem bírtam. Onhez végre különösen ezek után, méltó dolog volt felhasználni magát azon egyházi férfiak előtti denunciálásomra, kiknek irántam való jószágok irigység és titkos düh tárgya oly részben, hol a vallás alatt az egyházat értik, oly egyházat, mely ama jámbor állatként — tudnivaló, hogy csak általluk — fejni való. — Azon szent vallás, melynek nevében ön fírad, önnek Lonkay Antal, nem a a sziv ügye, hanem a kereskedés. De azon férfiakat, kikre ön hatni akar, nemcsak azokra kereszt teszi tiszteltesekké melyet mellükön viselnek, hanem azon sziv, melyet e kereszt fűd, s ezeknek vallásos érzése undorral forduland el azon, minden keresztény szeretetből kivetkőztött embereköt, kiknek vallása hazudság, rágalom és földözés.” A M. Korona ez idézethet csak e két szót teszi, melyet Lonkay nagy büszkén mondott el magáról: Semper idem! P. N.

— *Magyar asphalt részvény társaság.* Ezen czég alatt a fővárosban f. é. május 18-án 110.000 frt alapítókével egy részvény társaság alakult, mely a biharmegyei Felső-Dernán és környékén fekvő nagy területű asphalt telepek kiaknázását tűzte ki feladatúl. A társaság igazgatóságába visontai Kovách László a képviselőház háznyaga; Hanover Miksa kereskedő; Dániel Ernő orsz. képviselő; Popper István mérnök; és ifj. Gróf Ráday Gedeon; a felügyelő bizottságba pedig Nádosy György kereskedő; Dr. Mandello Károly szerkesztő és Gregersen Guilbrand építési vállalkozó lettek választva. E névsorozat nemcsak aziránt nyújt biztosítékot, hogy a vállalat híven és lelkiismeretesen fog a részvényesek érdekeiben kezeltetni, hanem arra nézve is, hogy egy másik nem kevésbé fontos feladatnak is képes leendő megfelelni, t. i. annak, miszerint azon tetemes és évről évre növekvő összegek, melyekkel a külföldön és a kölföldi vállalkozóknak asphaltról mindéddig adozunk, ezentúl az országnak meg fognak tartatni, valamint annak is, hogy alkalmas könynyagban sok helyütt szegény hazánk azon városainak, melynek egészségügyi,

gadó gyermek lett belőle, kinek az engedelmesség gyönyörére volt!

Az öreg Riwke pedig egész uton jól tartotta őt beszédjével, miként az engedelmes gyermekeket mesével szokták megjutalmazni.

„Várj csak! Várj csak! Kezeim közé kerüljön egyszer ez a Lél, majd megmutatom neki, hogy nem hiába árulok 40 éve seprüket bizony tudom megkeserülni azt a napot, midőn Riwke megpróbálja rajta seprüinek tartósságát.”

És Arjeh nevetett, azon nevetéssel, melynek minden hangja egy tenger vérkönyű — a lélek hiányzott a nevetésből.

És megint a kis házikó küszöbén folytatá Riwke: „De mit is akar téled az a Rabbi Jochanan? Mindig buszke voltam eddig rá, azt hittem, hogy a mi Rabbink valami különös — de látom ő se jobb a többinél: valamennyi jobban ért az átkhoz, mint az áldáshoz.”

Pedig ki az én Arjeh fiamat akarja megátkozni, az kérdezze meg előbb önmagától: Van e rajta Isten áldása?

És az agg asszony minden szava gyogyír volt az ifjú lelkére, érzé mékint szünik lassan a fulasztó nyomás szíve körül. Meg sínes egészen elhagyatva, van még ki szereti e földön.

És ha e valaki nem is más egy tudatlan öreg asszonynál — oh! lelke mégis szebb azon tündércső angyalokénál, kik felve tértek ki előtte, kiknek ajkáról hallotta a sebő suttagást: „Ez Arjeh a kiátkozott!”

És midőn ott feküdt kicsiny szobájában a meleg lepel alatt, melyet az öreg Riwke gondos keze igazított el felette, olyas érzet felutotta végig, minőt a halálra sebezett val érezhet, ha hívős eső mossa égő sebeit.

És az éji árny jött és az éji árny ment Arjeh ében fekvő ágában és gondolatjainak malmára irgalmatlan pontossággal öntötte fel a gondolatok buzáját ama molnárral, ott a sziv belsejében, kinek neve visszaemlékezés.

És miként a vas az izzó láng hevében acéllá nemessül történt, hogy Arjeh szívéből is kivált minden salak és lón belőle az élet tüziprózában oldott minden acél.

És az acél felületéről lepattantak az átok irtozatos szavai és a sziv vértjéről, melynek nevé ontandt lepattan a viláig rágalma, a hűtlen barát árulása.

Arjehből ez éjben férfi lett és e férfi volt az, ki reggel odalépett az öreg Riwkéhez, ajkához emelé annak érdes kezét és háts, tiszteletteljes csókot nyomott reá.

„Édes, kedves anyám — mert az vagy te nekem szegény száműzöttnek — elhagylak most kimegyek a világba sorsomat megalapítani, ott csak találok emberekre, kik nem veszik észre rajtam az átkot, és segítkeket nyújthat a munkát keresőnek.

És ha e munkára akadtam, ismét eljövök e helyiségbe és utóljára idejőve, téged vislek magammal, ki édes anyám vagy.”

És ismét meghajolt és jámbor csókot nyomott a reális kézre és meghajolva várta míg az öreg nő elmondá felette áldását:

„Áldjon és őrizzen meg Jechova! fordítsa feléd arczát!”

Langen körülött békeangyala és cseppgettessen gyogyírt szívedbe!”

Arjeh elment. Az öreg Riwke pedig sokáig nézett utána és midőn a távozó alakja végre eltűnt, az öreg szeméi megteltek könnyekkel; ráhajolt jobb kezére, ama kézre, melyet Arjeh csókja kétszer érintett és keservesen zokogva mondta: „Édes fiam! kedves Arjeh!”

Arjeh pedig érzé, hogy újra álmódzni kezd; Az ember, ha egyszer megragadta a forgó melynke neve álmódzasi vágy, nem egy könnyen szabadul a hullámok ölelésétől. És amint ott baladt, a szük örvényben a Budrogh partján valami sajátszerű érzés vert rajta érfét. Ha valami ügyes orvos látja őt, mint halad botorkálva, lázban égő szemekkel, a melegen sült nap dacára, reszkető testben s vacogó fogakkal, hamar lelt volna keszen orvosi véleményadásával: „Subjectum, melyen a Tiphus első jele mutatkoznak, rendkívül erős természet, de annál inkább a betegség biztos áldozata.”

Beste Nähmaschine der Welt.

THE HOWE MACHINE COMPANY LIMITED.

Eredeti és világhírű E. HOWE VARRÓGÉPEK.

T. cz.

Mi Baján, a mi eredeti E. HOWE-féle varrógépeink főraktári egyedi eladási jogát nagy készlet mellett és gyári áron.

ENGELSMANN SÁMUEL

arra ruháztuk, és kezességünk az általa eladott E. HOWE-féle LEGUJABB SZERKEZETŰ családi- és kézművesi varrógépek valódisága és ismert tartósságáért.

Együttal óva intünk az utánzótt és hamisított bélyeggel ellátott HOWE-féle varrógépektől:

1000 forintot

ajánlunk fel annak a ki bármely hasonló szerkezetű de más rendszerű varrógépen ugyanazt volna képes létrehozni amire a valódi E. HOWE családi- és kézművesi varrógép képes.

Főügynökség: THE HOWE MACH. CO. LTD.

Gyárak: BRIDGEPORT COUEDIENT PERU, INDIA.

SCHOTT II., igazgató, Bécs és Pest.

26-1

VANITSCHER és KOZELLA

VARRÓGÉP

Baján, fő-utca, a szerbhitközség házában

Ahántróttak van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a valódi FRISTNER & ROSSMANN-féle Wheeler & Wilson, és Singer szerkezetű varrógépek itt helyben, egyedül nálunk kaphatók, s hogy minden nálunk vett gépet 5 évi irasbeli jótállást biztosíthatunk, ez csak azon kedvező körülménynek tulajdonítható, mivel a fennevezett cég iranyukban minden felelősséget magára vállalt, s késznek nyilatkozott, minden hibát mely 5 év alatt előfordulhat, saját költségén helyreigazítani, továbbá különös figyelembel ajánljuk, az új szerkezetű családi gépeket, nemkülönbön iparosok részére, u. m. szabók, cipészek, karpitosok, nyergesek sat. a nálunk mindig legnagyobb választékban található mindennemű valódi eredeti amerikai varrógépeket a legnevezetesebb gyárakból úgy mint: Howe, Wheeler & Wilson, Singer, Leowest

Mint hogy varrógép-üzletünk már 15 év óta fennáll, s tisztelt vendéink mindenkor a legnagyobb megelégedést tanúsítottak iranyukban, főtekerésük ezután is oda irányul, hogy a n. é. közönség becses bizalmát továbbra is kiérdemeljék, amit főképp azáltal reménylünk elérni, miután mi a lehető legutját, yosabb árak s feltételek mellett, egy szure részlet fizetése is mindenkor a legnagyobb készséggel szolgálunk, végül késznek vagyunk megelégedésük bar homann, pontosan és gyorsan kiszközölni. Besszes látogatásért és kiváló tiszteltetel.

Vanitscher és Kozella, cipész és varrógépkereskedők.

Tapasztalás által bebizonyult tény, hogy ipar-üzletek, midőn bizonyos fokra emelkedtek, ott megállanak, több ízben vissza hanyatlanak; más szavakkal, elszibhadnak és elavulnak; a hol ez be nem következik, ott fokozónti fejlődés észlelhető, s ez fényes bizonyítéka annak, hogy ily iparüzlet, mely a kor követelményeinek megfelel a haladás fénypontjára emelkedik, gyártmánya pedig, dacára a változó üzleti viszonyoknak — csakhamar utat tör magának.

Különös elismerést és érdemet vívott ki magának e tekintetben FRISTNER & ROSSMANN-féle varrógépgyár, mely csak néhány évi fennállása után (1864.) már annyira hozta, hogy nem csak Európában minden ilyenű gyáratk messze maga után hagyott; de meg az amerikai legelső varrógépgyárakkal is a versenyt fényesen megállja. S miért is nem lehetne Európában ép oly nevezetes gyáratk létesíteni, mint Amerikában? Az hogy Amerikában látott napvilágot az első varrógép, az nem zárja ki azon lehetőséget, hogy Európában nem készíthetnének ép oly jó, vagy jobb, gépet mint ott hol az első készült; egyébiránt azon szö "Amerika" legutabb esetben ugyanis csak eselőként használtatik, miután tudva van, hogy sok ezer amerikai és legutabbabb szerkezetű gépek lesznek "Amerikai varrógépek" gyanánt cladvá.

A FRISTNER & ROSSMANN cég Berlinben az ő varrógépeit nem amerikai gyanánt árusítja, mégis a megrendelések oly tömegesen oly sürin érkeznek, hogy dacára a roppant munkabérének kenytelen volt munkásait jóval megszorított, és a munkaidőt 2 órával meghosszabbította, már ez magában is eléggé mutatja, hogy a fennevezett cég gépei minő nagy becsben állanak.

E nagyszerű eredmény leginkább annak is tulajdonítható, hogy még a más gyárakból való gépeknél belszerkezeti alkatrészei egyszerű vasból vagy öntött vasból vannak, a FRISTNER & ROSSMANN féle gépeké finom öntött acébből vannak készítve, s így ezáltal nem csak hogy a gép sokkal tartósabb, s nincs annyi javításoknak kitéve, hanem a járása is sokkal könnyebb és csendesebb.

NE Egy utaszo-üggy-ndök kerestetik a legjobb feltételek mellett Rendszeres oktatás a varrásban díjmentesen. Javítások a legutányosabb ár mellett elfogadtatnak és lehetőleg gyorsan eszközlöttek.

Ujman berendezve LAFERL V.-féle István főherceg szálloda Budapest, Ferenz-József tér. I. és II. em. utcai szoba 1 ágy 1.50 és 2. — I. és II. em. utcai szoba 2 ágy 2.20 és 2.60 I. és II. em. udvari szoba 1 ágy 70 kr. I. és II. em. udvari szoba 2 ágy 1.40 Service nem számíttatik.

Irányít cikkek. Raktár megvásárolás és elvétel... Békés... Budapest, Ferenz-József tér.

Kertész Tódornál Budapest, Doroslyi utca 2. Cséplő gépeket... elismert legjobb kiállítással, könnyű járattal és nagy munkaerővel a legutányosabb árakon.